

yazdıklarımı sana gönderiyorum SELİMİLERİ

‘...Böylesine yalnızlık içinde...’

Hermann Hesse'nin 'Klein ve Wagner'i, Kâmuran Şipal'in handiyse şiirden beslenmiş çevirisiyle damıtıla damıtıla iyice özümseyerek okunmalı...

Hepi topu 81 sayfa ama, 'Klein ve Wagner'i (Yapı Kredi Yayınları) günler sonra, ancak bitirebildim. Araya başka kitaplar girdiği için mi? Sanmıyorum; **hem Hermann Hesse'nin anlatısı hem Kâmuran Şipal'in handiyse şiirden beslenmiş çevirisi, ille damıtıla damıtıla okunmalıydı, iyice özümseyerek,** "böylesine yalnızlık içinde"...

Hesse'yle tanışmam 'Siddharta'yla başladı, ilköğretimimde. Bizde çok ünlenmiş bu eserden, itiraf edeyim pek tat almamıştım. Git git puslanan anılar arasında, Refik Algan'ın salık verdiği 'Narziss ve Goldmund' var, o yıllarda dilimize çevrilmemiş. Enis Batur da sık sık 'Boncuk Oyunu'nu söylüyor. Her ikisini de yıllar sonra okuyabileceğim.

Arada 'Bozkırkurdu' ve 'Gertrud' var, ikisine de hayran olacağım. 'Gertrud'u rahmetli Ayşe Şasa'yla ne çok konuşmuştuk, uyarılma bir senaryoya da dönüştürmeye çalışmıştık, 1970'lerin ikinci yarısında, Cüneyt Arkın için. 'Bozkırkurdu'ysa iç dünyanın yansıması gibiydi...

'Klingsor'un Son Yazı'nı da unutmuyorum. Bu uzunöykü yaşlanışla, her şeyden uzaklaşmayla eşanlımlı benim için, bugün de. **Fakat 'Klein ve Wagner' bugünüme galiba 'en yakın' geldi:** "Gençlik döneminden beri duygularına hiç böylesine dolaysız, böy-

lesine yalnızlık içinde bırakmamıştı kendisini. Hiç daha böylesine yabancı bir ülkede, yazgının o amansız güneşinin dikey ışınları altında böylesine çıplak."

Kim bu Klein, Hermann Hesse'nin kendi mi? Kim bu Wagner, hem müzisyen hem katil... Losey'in unuttuğum bir filmi vardır: 'Mr.Klein'; Alain Delon'la Jeanne Moreau'nun sahneleri gözümün önünde: Klein'in kim olduğu saptanıyor ve herkesin, hepimizin Klein olduğu. (Losey, Hesse'nin anlatısını okumuş muydu?)

"Ne iyi oldu da güneye geldim"... Hotel Kontinental'ın bahçesini beğenen Klein böyle düşünür. Ama güneye gelmek neyi değiştirecektir? "Yaşamını kolaylaştırıyordu güney." Acaba? Hangimizin güneye gitmek düşbozumu yoktur ki! "Unutmak ve kendini kaybetmek için duyduğu şiddetli arzuyla"... Duyduğumuz şiddetli arzuyla...

Hesse bence 'ikinci ben' avcısıdır, bizde için için saltanat kurmuş bozkırlar kurdunu ikide bir de gözler önüne sürer. Bu kez tersten yol alınıyor: Başarılı Klein başa, geriye dönmek istiyor, ikinci ben olarak yaşadığı hayatından bütün bütün kurtulmaya. Mümkün mü?

Şunu eklemek isterim: Sessiz usta Kâmuran Şipal'e borçlarımız ödenecek gibi değil! ■

